

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes med 98 stemmer mod 22.

Ændringsforslag nr. 3, gående ud på indføjeelse af et nyt punkt, ændringsforslag nr. 4, ændringsforslag nr. 5, ændringsforslag nr. 6, gående ud på indføjeelse af et nyt punkt, ændringsforslag nr. 7, § 1, således ændret, og § 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: I henhold til forretningsordenens § 7, stk. 7, går lovforslaget til fornyet behandling i det udvalg, der har behandlet det.

Man gik derefter til:

Første behandling af forslag til lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1591; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2336).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Fiskeriministeren (Chr. Christiansen): Inden forhandlingen påbegyndes, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at der desværre forekommer en lapsus i lovforslagets § 47. De to sidste linier i paragraffen skal udgå. Idet jeg beder om undskyldning for fejlen, anmoder jeg om, at den må blive rettet.

Johs. E. Larsen: Der blev fra flere sider ytret betænkeligheder, da forslaget til den nugældende kvalitetslov for nogle år siden var til behandling i landstinget. Det blev antydet, at det var et dristigt initiativ at fremkomme med et så omfattende lovforslag på områder, hvor man ikke tidligere havde haft en sådan lovgivning.

Når lovforslaget alligevel fik en forholdsvis let gang igennem rigsdagen, skyldtes det ikke mindst den voksende forståelse af den betydning, det har, at fisk og fiskeprodukter fremtræder som kvalitetsvarer. Den gode kvalitet skaber større afsætning på hjemmemarkedet, og hvad angår afsætning

til udlandet, er det af største betydning for vor eksport af fisk og fiskevarer, at vi kvalitetsmæssigt ikke alene kan stå mål med andre lande, men at vi ydermere er i stand til at præstere et forspring, som giver øgede muligheder for afsætning af vore produkter på udenlandske markeder.

I 1953 indbragte vor eksport af fisk og fiskevarer godt 200 mill. kr., men skal vi fastholde og udvide denne eksport, må der sættes stærkt ind på at tilvejebringe den bedst mulige kvalitet. Her gælder det samme, som gælder for vore landbrugsprodukter, at danske frembringelser må hævde sig i kraft af deres kvalitet og standard. Der kan måske peges på visse overgangsvanskeligheder i forbindelse med lovens gennemførelse; sådanne vil let forekomme, når nye bestemmelser skal føres ud i livet, men det er mit indtryk, at kvalitetsloven stort set har virket efter sin hensigt, og at eksport-erhvervet står bag det foreliggende lovforslag og kan medvirke til dets gennemførelse.

Når det blev fastsat, at loven skulle tages op til revision i det indeværende folketingsår, hænger det sammen med, at man ud fra de erfaringer, de første år bragte, ønskede at kunne rette eventuelle mangler og ulemper ved loven. Når man sammenholder det foreliggende lovforslag med de nugældende bestemmelser, må man imidlertid sige, at ministeren og det nedsatte arbejdsudvalg har haft en særdeles heldig hånd ved udformningen af vor første kvalitetslov. De ændringer, der nu foreslås, er ikke af særlig indgribende natur, hvilket tyder på, at man allerede i første omgang fandt den rette formulering.

I denne forbindelse vil jeg gerne sige tak til den højtærede fiskeriminister for den store indsats, han har gjort for at fremme afsætningen af danske fisk og fiskeprodukter både herhjemme og i udlandet.

Under behandlingen af forslaget til den nugældende kvalitetslov blev forholdene på Københavns fisketorv, nærmere betegnet Gl. Strand, stærkt kritiseret. Jeg vil gerne spørge den højtærede fiskeriminister, om der er udsigt til en snarlig løsning af dette spørgsmål? Endvidere kunne det interessere mig at høre, om kvalitetsudvalget har været ude for særlige vanskeligheder ved tilsynet

[Johs. E. Larsen.]

med lovens gennemførelse. Jeg tænker i denne forbindelse ikke mindst på bestemmelserne i lovens § 3, som omhandler fisk og fiskevarer af dårlig beskaffenhed, hvor man er inde på et område, som det kan være svært at kontrolere og tage stilling til.

Der bliver formodentlig lejlighed til at se nærmere på de foreslåede ændringer i et udvalg, og jeg skal derfor hermed på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Damsgaard: Da rigsdagen i december 1950 vedtog loven om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer, var der til trods for et stort og grundigt forarbejde betænkeligheder indenfor fiskerierhvervets forskellige grene. Selvom de fleste indenfor erhvervet anerkendte formålet, var man bange for lovens virkninger, og jeg skal heller ikke nægte, at jeg var noget spændt på, hvorledes det ville gå, ikke fordi denne kvalitetskontrol med fiskeriet var anderledes, strengere end tilsvarende kvalitetskontrol indenfor f. eks. landbruget, men her var det noget nyt, og fra forskellig side indenfor fiskeriet og fiskehandelen havde man givet udtryk for en vis modvilje på forhånd. Desto mere glædeligt er det nu 3 år efter lovens vedtagelse at erfare, at den højtærede fiskeriminister kan give folketinget den oplysning, at fiskerierhvervet i sin helhed er fuldt tilfreds med loven og dens virkninger, også med de cirkulærer, der i henhold til loven er udsendt vedrørende de hygiejniske og kvalitetsmæssige krav, der nu stilles. Der kan næsten være grund til at sende en venlig tanke til den forhenværende fiskeriminister, Knud Rée, der har haft ansvaret for lovens administration i de forløbne 3 år, og også til fiskeriministeriets embedsmænd, der har administreret fornuftigt, på enkelte områder med blød hånd. Hvis ikke det havde stået i loven, at den skulle tages op til revision i folketingsåret 1953—54, havde det næppe været nødvendigt, og det kan vi, der har været med til at lave loven, kun være tilfredse med.

Det er ikke mange, ej heller ikke store ændringer, der foreslås. §§ 18, 19 og 20 er omskrevet, og der er blevet en paragraf mindre. Det er loven ikke blevet ringere af. § 17 i den gældende lov var en af de para-

grafer, vi drøftede noget under behandlingen i 1950, og jeg var lidt ængstelig for konsekvenserne af kravet om det meget blanketskriveri.

Jeg vil gerne spørge den højtærede minister, om der ingen vanskeligheder er med at få dette overholdt. Kan ministeren her eller i et eventuelt udvalg give oplysninger om, hvorvidt tilsynet har antaget et større omfang end før loven? Jeg mindes, at ved første behandling i 1950 gav ministeren tilsagn om, at der ikke ville blive brug for flere folk ved tilsynet, og her er dog tale om nye områder, der er inddraget under tilsynet. Er ministerens tilsagn blevet bekræftet i praksis?

I folketingsbetænkningen af 7. december 1950 understregede vi det synspunkt, at lovens heldige gennemførelse i høj grad ville være afhængig af, at alle udøvere indenfor fiskerierhvervet ville medvirke hertil, og de 3 års erfaringer har jo været gode. I landstingsudvalgets betænkning af 24. maj 1950 pegedes særligt på de vanskeligheder, fiskehandlerne kunne få med at bringe deres transportmidler i lovmæssig stand. Også dette problem synes at være løst overalt til glæde og tilfredshed for fiskehandlerne selv og til utvivlsom højnelse af kvaliteten af den fisk, som tilbydes forbrugere.

Det særlige kvalitets- og ankeudvalg i henhold til § 40 foreslås lidt ændret nu, og det kan sikkert også gøres med fordel. Men jeg forudser, med forhandlingerne i 1950 i tankerne, at ministeren vil møde protester fra de organisationers side, hvis repræsentation bliver mindre eller helt udgår.

Bemyndigelserne til den højtærede minister bliver ikke færre eller mindre omfattende end efter den nugældende lov, tværtimod. Efter det revisionsforslag, vi behandler her i dag, bemyndiges ministeren nu også til udover alle de bemyndigelser, ministeren i forvejen har i den gældende lov, at fastsætte regler for indretning og udstyr af fisketorve og fiskerihavne og andre pladser, hvor der ilandbringes fisk. Jeg kan ikke vide, om denne bestemmelse særlig er sat ind med henblik på fisketorvet ved Gl. Strand her i staden, men jeg kunne godt tænke mig det. Så er blot spørgsmålet,

[Damsgaard.]

hvad Københavns magistrat siger, om den højtærede minister kan komme overens med den.

Det sidste stykke i § 42 er noget nyt med hensyn til ministerens bemyndigelse til at give autorisation. Det, jeg tænker på i denne forbindelse, er ørreddambruget. Der skal nu gives autorisation til disse dambrug. Er det nødvendigt? Er det ikke et stort indgreb i næringsfriheden? I besættelsestiden krævedes der en sådan autorisation for ørreddambrug, men den er senere ophævet, og jeg ved, at den tidligere minister, hr. Knud Rée, gik ind for, at denne frihed skulle bestå; men nu indfører ministeren igen krav om autorisation. Jeg mener at vide, at det er af hensyn til ørred-eksporten til USA, men kan hensynet til den gode kvalitet af eksportørred ikke lige så godt tilgodeses ved kontrol lige forud for eksporten, så selve erhvervsfriheden kunne bevares?

Jeg kan på mit partis vegne give udtryk for tilfredshed med, at vi har fået en kvalitetslov også for fisk og fiskevarer. Skal vi gøre os håb om at bevare det forspring på fiskekvalitetens område, som vi har i dag takket være dygtige folk indenfor alle grene af fiskerierhvervet, så må kravene ikke lempes, de må skærpes overfor alle; skal vi ligeledes gøre os håb om at bevare og helst udvide vor eksport af fisk og fiskevarer, bliver det i særlig grad på den gode kvalitet, vi skal konkurrere og vinde frem. Her er kvalitetskontrollen et af midlerne, og det er den, vi skal tage stilling til i dag.

Andre ting kunne også nævnes, f. eks. en god og fornuftig udbygning af vore fiskerihavne, og for vestkystens vedkommende kunne jeg eksempelvis nævne, at det var ønskeligt, om fiskerihavnen ved Hanstholm blev bygget færdig. Det ville betyde meget for kvaliteten af de store mængder fisk, der fanges udfor kysten her; mange flere kunne fanges, hvis havnen var der, og de kunne ilandbringes i bedre kvalitet, hvis denne havn havde været færdig forlængst. Således kunne der peges på flere ting; man kunne pege på fiskernes tekniske hjælpemidler og meget andet, men det forslag til lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer, som vi behandler i dag, kan

jeg på mit partis vegne anbefale til vedtagelse.

Baago-Hansen: Det foreliggende forslag betegner en forlængelse og revision af den i december 1950 vedtagne lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer. Det er rigtigt, som fiskeriministeren udtaler i sin fremsættelsestale, at loven i den forløbne tid stort set har virket godt, og at såvel udøverne af fiskerierhvervet, fiskerne selv, som eksportører, fabrikanter og forhandlere har erklæret sig tilfredse med loven og med den måde, den er blevet administreret på. Om lovens formål, at sikre forbrugerne her i landet sunde og gode fisk og fiskevarer og at sikre, at danske fisk og fiskevarer, der udføres til udlandet, fremkommer til køberne i så frisk og god stand som muligt, kan vi vist alle blive enige. Under skærpede konkurrenceforhold i udlandet, noget, som vi utvivlsomt må regne med i den kommende tid, er det af afgørende betydning for fiskerierhvervet som helhed, at varer, som vi sælger til udenlandske markeder, kendetegner sig som danske og kvalitetsmæssigt er af en sådan beskaffenhed, at de kan hævde sig overfor udenlandske produkter af tilsvarende art.

Efter den prøvetid, dette lovgivningsområde nu har været igennem i de forløbne 3 år, kan jeg for mit vedkommende godt gå med til, at loven gøres permanent. Uden at ville gå ind på hver enkelt af de ændringer i forhold til den gældende lov, som dette forslag indeholder, ønsker jeg at gøre enkelte bemærkninger til nogle af de bestemmelser, forslaget indeholder.

Må jeg først pege på, at opkøbere og eksportører har udtalt, at det er i det første led, en nøje kontrol er allermost påkrævet. Den tilstand, fiskene ilandbringes i, og den tilstand, de frembydes i på fiskeauktionerne, er afgørende for den tilstand, hvori de kan frembydes til kunderne, og afgørende for, hvad eksportører og fabrikanter kan få ud af de fisk, de har købt. Jeg må derfor bede ministeren om at have opmærksomheden henvendt på den her nævnte kontrol, kontrollen i første led.

Et andet område er emballagen. Ifølge forslagets § 13, afsnittet emballage, skal fersk og frossen fisk og fiskevarer, med en-

[Baago-Hansen.]

kelte undtagelser i form af store fisk, under forsendelsen være pakket i rene, velholdte kasser eller i anden af fiskeriministeriet godkendt emballage. Ville det ikke være formålstjenligt at arbejde henimod, at tomme fiskekasser, der nu oplægges under åben himmel i al slags vejr til senere brug, blev oplagt under halvtag? Jeg tænker i denne forbindelse kun på kasser, der skal anvendes til konsumfisk, ikke industri-fisk. En sådan foranstaltning ville utvivlsomt også betyde væsentlig besparelse i udgiften til emballage.

Jeg har også bragt i erfaring, at danske fiskekasser ikke er så godt sømmede og ikke så stærke i det hele taget som svenske fiskekasser. Endvidere er jeg vidende om, at danske fiskekasser ikke fremstilles i en sådan størrelse, at de passer f. eks. til makrelfisk. Det kan da ikke være, fordi kassefabrikanterne herhjemme ikke er i stand til at lave de rigtige kasser og lave dem forsvarligt, vel at mærke, hvis de konkurrencemæssigt blev stillet lige med udlandet. Det er ikke nok, at fiskeriministeriet har udstedt forbud mod indførsel af svenske fiskekasser, når svenske fiskere lander tusindvis af kasser med svenskfangede fisk og disse kasser sælges videre til eksportører og anvendes til pakning af fisk til udførsel både til England og Sverige. Det eneste rationelle ville være at forbyde anvendelse af ikke-danske fiskekasser til pakning af fisk, der udføres her fra landet.

Jeg skal ikke modsætte mig den af ministeren nu foreslåede sammensætning af det i § 40 omhandlede kvalitets- og ankenvalg. Jeg er enig i, at 5 erhvervsrepræsentanter kan være nok; det er sikkert også rigtigt, at en repræsentant for sundhedsstyrelsen får sæde i udvalget.

Den bemyndigelse, den højtærede minister søger sig i § 42 til at fastsætte nærmere regler, for så vidt angår fisketorve samt fiskerihavne og andre pladser, hvor der ilandbringes fisk, er jeg meget betænkelig ved at indrømme ham. Må jeg i den forbindelse have lov at spørge, hvad der menes med den passus i bemærkningerne til denne paragraf, hvori det hedder:

„Da den nugældende lov ikke indeholder hjemmel for fiskeriministeren til at gribe ind på dette område,“

o. s. v. Hvorledes agter ministeren at gribe ind på dette område? Det ville det da være rart at få klarlagt. Er det måske ministerens plan at søge at få fuldført Hanstholm havn, som netop blev nævnt af den forrige ærede taler? Det ville glæde mange vestkystfiskere. Men iøvrigt må man spørge: Hvorfor skal ministeren forhandle med ministeren for offentlige arbejder, når det gælder havne og landingspladser, men ikke med nogen som helst, når det gælder fisketorve? Hvorfor skal erhvervene, der har interesse i fisketorve sine steder, ikke have lov til gennem deres medlemmer i kvalitetsudvalget at komme til orde? Og når f. eks. Københavns kommune driver fisketorve, må repræsentanter for kommunen, Københavns magistrat altså, også kunne få adgang til at forhandle med ministeren, når spørgsmålet om københavnske fisketorve behandles. Det vil sikkert blive nødvendigt at foretage en tilføjelse til § 42 om disse forhold.

Da vi nu taler om fiskeriets forhold, og da den højtærede minister aldrig forsømmer nogen lejlighed til og heller ikke under den forrige fiskeriministers regeringstid for sømte nogen lejlighed til at gøre fiskerne opmærksom på, hvor meget det betød for ham at varetage netop fiskernes interesser, kan man kun beklage ham for, at det er gået ham, som det er gået i Skagen. Jeg tvivler aldeles ikke om, at ministeren virkelig stræber efter at varetage fiskernes interesser, dertil kender jeg ham for godt; men uheldigt for ham er det, at han først i en skrivelse af 27. oktober 1953 giver Skagen Fiskeriforening ret i dens påstand om, at svenske fiskere i henhold til den dansk-svenske fiskeriprotokol skal bruge det af Skagenfiskerne autoriserede losseselskab ved landsætning af deres fangst, og så ved en skrivelse af 18. november samme år trækker sin første skrivelse tilbage. Motiveringen for dette skridt har han senere i en skrivelse til Dansk Fiskeriforening angivet at være det opståede modsætningsforhold omkring losningsarbejdet i Skagen havn, hvilket i virkeligheden vil sige fagforeningshensyn og ikke hensyn til fiskernes interesser. Det fremgår af Dansk Fiskeriforenings skrivelse om samme sag, at fiskeriministeren har handlet egenmægtigt og undladt at føre forhandlinger med

[Baage-Hansen.]

fiskernes organisationer om spørgsmålet, hvorfor Dansk Fiskeriforening har måttet henvende sig til sin juridiske konsulent, landsretssagfører Vilh. Levison. Det fremgår ligeledes af ministerens svar til Dansk Fiskeriforening af 9. december forrige år, at ministeren har måttet love, at såfremt lignende situationer måtte opstå i fremtiden, vil fiskeriministeriet straks foranledige direkte organisatoriske forhandlinger indledt med Dansk Fiskeriforening.

Ak ja, således kan det gå, at en fiskeriminister, der påberåber sig at ville varetage fiskernes interesser, på grund af helt andre hensyn kommer til at handle imod fiskernes interesser.

Idet jeg til slut beder om, at lovforslaget må blive underkastet udvalgsbehandling, kan jeg iøvrigt tilsige mit partis medvirken til dets gennemførelse.

Rager: I mit partis fiskeeksperts forfald skal jeg gøre nogle enkelte bemærkninger i anledning af det foreliggende lovforslag. Vi ønsker det gerne behandlet i et udvalg, idet vi finder, at lovforslaget måske i højere grad, end det er nødvendigt, indeholder en del punkter, hvori der gives fiskeriministeren en række beføjelser. Var det muligt på nogle punkter at indskrænke antallet og rækkevidden af disse beføjelser, ønskede vi det gerne.

Vi er ikke så overbevist om, at det sidste stykke i den nye § 42 om autorisation til dambrugere — jeg tror, det er rigtigt, når jeg siger sådan — er absolut nødvendigt. Vi har bemærket os den motivering, der er givet herfor. Jeg har også bemærket mig, at det kan være, ministeren forbyder de autoriserede at fortælle nogen, at de er autoriserede. Alt dette har jeg bemærket mig, men vi vil gerne se nærmere på begrundelsen og overveje, hvorvidt nu virkelig denne autorisation skulle være nødvendig.

Der faldt nogle udtalelser fra den ærede ordfører for venstre (Damsgaard), som jeg bliver nødt til at anholde. Det var angående spørgsmålet om — og det spørgsmål kan jeg også gøre til mit — hvordan ministeren tænker sig denne lovs indflydelse på forholdene med hensyn til fisketorvet i København. Jeg vil gerne gøre opmærksom på — og det må ministeren også vide — at det

er skam ikke magistraten, ministeren skal være enig med, det nytter ikke noget; vi må være ganske klar over, at i København er det efter den nye forfatning, vi fik i 1938, borgerrepræsentationen, der er den afgørende myndighed; magistraten er administrerende og intet som helst andet. Det er borgerrepræsentationen, ministeren vil have at opnå enighed med.

Jeg anbefaler, at lovforslaget henvises til et udvalg.

Lynnerup Nielsen: Denne lov, om hvis revision der her foreligger forslag, hvilket var en forudsætning ved lovens gennemførelse i december 1950, er jo prøvet i praksis gennem snart 3 år, og de erfaringer, man i dette tidsrum har indhøstet, viser, at loven i det store og hele har bestået prøven, hvilket mange af os i sin tid vel nok havde sine tvivl om, særlig hvad angår de mange detaljer.

Selvom der nu foreslås visse ændringer i loven, forekommer disse ændringer mig ikke så væsentlige og så omfattende under hensyn til, at det her drejer sig om en helt ny lovgivning på et meget stort og betydningsfuldt område og spændende over vidt forskellige interesser. Lovens hovedformål er jo at fremme den bedst mulige kvalitet af fiskevarer, og det er en selvfølge, at det ikke kan tåles, at blot et enkelt led i dette arbejde svigter.

Loven omfatter 47 paragraffer og er således meget omfattende. Den kan synes meget detaljeret og omfatter jo også forskrifter på snart sagt alle områder, i de mindste detaljer.

I det forslag, der nu foreligger til revision af loven, opretholdes alle paragraffer på nær een, og de mange detaljerede bestemmelser fastholdes ligeledes i de mange forskellige paragraffer. Dette må vel imidlertid tages som udtryk for, at loven i det store hele har svaret til sit formål: at befordre fremkomsten af de bedst mulige kvaliteter af fiskevarer lige fra det tidspunkt, fisken trækkes op af havet, og til den når frem til forbrugerne.

De principper, der er nedlagt i loven med hensyn til fremskaffelse af den bedst mulige kvalitet, kan vi jo alle være enige i, og alle vil ligeledes være interesseret i, at samtlige de bestemmelser, loven foreskriver

[Lynnerup Nielsen.]

i henseende til omhyggelig og hygiejnisk behandling af fisken, overholdes fuldtud. Tænker man imidlertid på handelen med og distribueringen af fisk f. eks. i en storby som København, er man tilbøjelig til at mene, at det her mere drejer sig om et kommunalt spørgsmål end om et lovgivningsanliggende, og også i så henseende er jeg interesseret i at høre, om den højtærede fiskeriminister kan give os oplysning om, hvordan dette spørgsmål ligger for tiden.

Det vil givetvis altid være den bedste reklame såvel for afsætningen på hjemmemarkedet som for en øget eksport, at der eksisterer en god lov med hensyn til kvalitetskontrol, og jeg kan derfor, idet jeg godkender de principper, som er nedlagt i lovforslaget, tilsige mit partis medvirken til forslagets vedtagelse.

Søren Olesen: Det er fra flere sider blevet bemærket, at den lov, til hvis revision der her foreligger forslag, har virket bedre, end man havde turdet håbe og antage. Dette kan jeg forsåvidt være enig i, og det må efter min mening skyldes en fornuftig administration af loven, for det kan ikke nægtes, at både den nugældende lov og det forslag, der her foreligger, indeholder mange bestemmelser, der efter min mening kan misbruges, og som der derfor kan være nogen fare forbundet med at beholde i loven. Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger om nogle af disse ting, som jeg stadig synes kan frembyde en fare.

Fiskerierhvervet og de dertil knyttede virksomheder har altid været et meget frit erhverv, og vi skulle gerne såvidt muligt fortsat sikre næringsfrihed på dette område og sørge for, at ikke de bestemmelser, vi gennemfører, indskrænker den frie næring. Jeg tænker hermed bl. a. på § 22, der indeholder bestemmelser angående stadeplads og omførsel af fisk; det bestemmes i paragraffen, at der i så henseende skal finde anmeldelse sted. Det kunne man endda forsone sig med, hvis forholdet var det, at den pågældende kunne begynde på sin virksomhed, derefter kunne tilsynet komme, og var der ikke noget i vejen, så var der ikke noget at bemærke. Men efter loven skal vedkommende vente, indtil han får en tilladelse, og der kan jo nok gå nogen tid,

inden han får den. Det har hidtil været sådan, at det var frit, hvem der ville forhandle fisk og fiskevarer — ligesom det gælder for forskellige landbrugsvarer og gartnerivarer — og det skulle jo ikke gerne gå sådan, at de, skal vi sige sidste frie erhverv indenfor handelen ophører.

Endvidere bestemmes det, at boderne skal være indrettet på en bestemt måde. Det kan naturligvis være rigtigt, at boderne skal være sådan, at de kan holdes rene, men jeg mener dog ikke, at bestemmelserne bør være for stramme.

Endelig er der forbudet mod forhandling i fri luft. Nu ville jeg egentlig synes, at det er det allerbedste sted, man kan forhandle fisk. Selvom det godt kan være, at det ikke er så heldigt på et stort fisketorv. Det har jo også været berørt i forbindelse med omtalen af fisketorvet ved Gl. Strand, hvor handel med fisk efter denne bestemmelse må blive ulovlig; i alt fald må der jo ske en forandring, når det absolut bestemmes, at handelen skal foregå i lukkede boder. Men jeg mener, at i frisk luft er der ikke så stor udsigt til, at fisken skal blive forurennet, og at bestemmelsen derfor er for rigoristisk; at dette, at fisken sælges fra en stadeplads, altså af en enkelt sælger, skulle kunne rumme nogen sundhedsmæssig fare for fisken eller for omgivelserne, kan jeg ikke rigtig erkende.

Et andet område, som jeg vil omtale, er autorisationsbemyndigelserne, som omhandles i §§ 24, 33 og 39. I § 24 står der f. eks., at når en virksomhed ansøger om autorisation til konservering og forhandling af fiskevarer, skal det meddeles, om denne virksomhed er medlem af en brancheorganisation, og om virksomheden har sagkyndig arbejdskraft. Brancheforeningerne står nævnt flere gange, og det er også rimeligt, at man rådfører sig med brancheforeningen angående de forskellige forhold, men man må i hvert fald passe på, at ikke brancheforeningen bliver bestemmende for, om der kan opstå nye virksomheder, og derved hindrer en udvikling af erhvervet og en vis konkurrence. Mange af vore konserverfabrikker er begyndt som ganske små virksomheder. Jeg ved, at virksomheden i Skagen begyndte med, at et par brødre eksperimenterede, og det er egentlig oprindelsen til hele konserverindustrien i Frederikshavn, Skagen og Hirtshals. Det vil være

[Søren Olesen.]

meget vanskeligt for sådan et par mand at dokumentere, at de har tilstrækkelig sagskundskab og råder over sagkyndig arbejdskraft, idet det jo i det hele taget er sådan, at man indenfor det erhverv endnu må forsøge sig frem. Jeg tænker på, at man for ganske få år siden begyndte at konservere blæksprutter; da måtte man forsøge sig frem med, hvordan disse mærkelige dyr skulle behandles for at kunne blive til en forholdsvis lækker spise. Man må være noget forsigtig med den slags bestemmelser om, at de vedkommende på forhånd skal råde over tilstrækkelig store lokaler og tilstrækkelig sagkyndig arbejdskraft, fordi de nye virksomheder ikke kan dokumentere, at de råder over dette, idet de ofte begynder under små forhold. At de hygiejniske forhold skal være i orden, kan vi jo stille krav om, men derudover må man passe på ikke at stille krav, som lægger nye virksomheder hindringer i vejen.

Foruden de specielle bemyndigelser til ministeren, som hjemles i §§ 24, 33 og 39, indeholder § 42 en hel del almindelige bemyndigelser, som forsåvidt er gentagelser af det, der står i de tidligere paragraffer, men man må forstå det sådan, at § 42 giver ministeren ret til udover de bemyndigelser, som der er i de andre paragraffer, at foretage nye foranstaltninger, gennemføre nye bestemmelser angående disse forhold, som ellers er nærmere fastlagt i de forskellige paragraffer. Også det mener jeg er lidt farligt, for vi ved ikke, hvad vi dermed giver ministeren bemyndigelse til; det skulle egentlig være nok, når der i de enkelte paragraffer er fastsat de bemyndigelser, der gives med hensyn til det sundhedsmæssige og med hensyn til forhandlingen og omsætningen.

Endelig er der den bestemmelse, som også flere af de ærede ordførere har været inde på, der findes i § 42, sidste stykke, som omfatter de såkaldte dambrug, hvor der opdrættes fisk og fiskeyngel. Også disse virksomheder er begyndt i det små, og her gælder det samme som om konservesindustrien, at man naturligvis må sikre sig, at der ikke lægges nye virksomheder hindringer i vejen.

Der er i ministerens skriftlige fremsættelse af dette lovforslag nogle interessante oplysninger om disse dambrug. Det oplyses,

at der ved ministeriets mellemkomst er opnået overenskomst om en mindstepris for eksport af damørreder, og det begrundes med, at man fra amerikansk side har talt om dumpingpriser eller ubillig konkurrence. Her er netop et punkt, hvor jeg med henblik på trustloven, som vi i disse dage har forhandlet om, mener der er grund til at være på vagt. Hvis der nu opstår nye dambrug, hvis indehavere ikke er medlem af brancheforeningen og ikke har tiltrådt disse mindstepriser, vil det så betyde, at sådanne dambrug ikke kan få autorisation? Vi kan jo nemlig blive narret her. Hvis vi opretholder høje priser af hensyn til Amerika, men priserne så måske går ned i andre lande, sakker vi agterud i konkurrencen; nye brug kan ikke oprettes, og en skønne dag er det gået tilbage med dette erhverv, som jo har haft en ret stor opblomstring og har hjembragt fremmed valuta i betydeligt omfang.

Jeg mener derfor, at dette sidste stykke i § 42 bør underkastes en særlig omhyggelig udvalgsbehandling, så det i hvert fald sikres, at loven ikke kommer til at virke som en hindring for oprettelse af nye dambrug, og at der ikke kommer til at foreligge sådanne prisaftaler, at det måske i den sidste ende kan skade afsætningen. Vi må jo huske, at man i Amerika ikke alene ønsker at sikre de hjemlige virksomheder mod ubillig konkurrence, men at man også der har en trustlovgivning, som forbyder aftaler, så man kan komme i konflikt med den amerikanske trustlov, hvad der naturligvis ikke er tilsigtet.

Jeg skal slutte med at udtale, at retsforbundet ikke er modstander af en fornuftig samfundsmæssig kvalitetskontrol, men vi vil meget gerne have disse spørgsmål overvejet, inden vi tager endelig stilling til lovforslaget.

Fiskeriministeren (Chr. Christiansen): Jeg takker alle de ærede ordførere for deres venlige omtale af lovforslaget og for deres tilslutning til de principper, der er nedlagt i det. Da jeg forstår, at der skal være udvalgsbehandling, hvad jeg naturligvis ikke kan have det fjerneste imod — jeg skal være villig til at medvirke til det bedst mulige resultat — vil jeg finde det rimeligt ikke at gå altfor meget ind på de enkeltheder, der her har været på tale, men jeg

[Fiskeriministeren.]

finder dog anledning til at gøre nogle bemærkninger til de ærede ordførere.

Til den socialdemokratiske ordfører (Johs. E. Larsen) vil jeg gerne sige, at overgangsvanskeligheder har der naturligvis været i de 3 år, hvori loven har virket, men det er egentlig gået langt lettere, end man havde turdet tro, så at loven i virkeligheden har virket efter sin hensigt. Naturligvis har de vanskeligheder, der har været, i det væsentlige været det, man kalder overgangsvanskeligheder. Hvis man ser på det som en helhed, tror jeg, man kan sige, at der under lovens administration i de forløbne 3 år har hersket enstemmighed i kvalitetsudvalget om alt, hvad der har været foretaget, hvadenten det har været almindelige beslutninger eller udsendelse af bekendtgørelser. Noget af det bedste, man kan sige herom, er vist, at det, der er sket gennem administrationen, har der været fuld tilslutning til fra kvalitetsudvalget og dermed i virkeligheden fra hele fiskerierhvervet.

Det ærede medlem hr. Johs. E. Larsen spurgte, hvordan det lå med Gl. Strand. Det ligger sådan, at det er en sag, som afgøres af Københavns kommune. Til det ærede medlem hr. Rager vil jeg kun sige, at jeg er fuldtud klar over, at den endelige afgørelse i denne sag ligger hos borgerrepræsentationen. I de 3 år, der er forløbet, siden loven blev vedtaget, har der på fiskeriministeriets foranledning været ført flere forhandlinger med Københavns kommune, idet kvalitetslovens bestemmelser kræver en vis hygiejnisk behandling af fisken, og meget af det, der foregår på Gl. Strand, foregår ikke på lignende måde noget andet sted i landet. Derfor kunne man i allerde henhold til den gældende kvalitetslovs bestemmelser sige, at Gl. Strand som fisketorv ikke var i overensstemmelse med loven. Under hensyn hertil blev forhandlinger optaget om at få et nyt fisketorv, og der blev af fiskeriministeriet givet dispensation fra kvalitetsloven med hensyn til benyttelse af Gl. Strand, indtil skitser og planer var ende-

ligt udarbejdet; og der er pr. 1. januar givet en fornyet dispensation gældende til 1. juni 1954. Til den tid skal Københavns kommune have sine planer for flytningen af fisketorvet fra Gl. Strand til et andet sted så nogenlunde i orden. Fiskeriministeriet har ikke noget med de egentlige forhandlinger angående torvets fremtidige beliggenhed at gøre — det er udelukkende byens sag — men jeg ved, at der gennem den seneste tid har været ført forhandlinger med erhvervsorganisationerne, og jeg tror endda, at der netop i dag finder et møde sted.

Til det ærede medlem hr. Damsgaard vil jeg sige, at det ærede medlem har ret i, at de betænkeligheder, der kunne næres i 1950, i virkeligheden er gjort til skamme, og han har også ret i — og det vil jeg gerne understrege — at bestemmelserne i kvalitetsloven vedrørende fisk og fiskevarer ingenlunde er strengere end de bestemmelser, der gælder for landbruget, tværtimod. De cirkulærer eller bekendtgørelser, der er udsendt, er alle udsendt efter enstemmig beslutning i kvalitetsudvalget og i de fleste tilfælde efter direkte ønske fra den erhvervsgren, som bekendtgørelsen har drejet sig om.

Det ærede medlem hr. Damsgaard mente, at administrationen var sket med blød hånd. Jeg ved ikke, om denne betegnelse kan siges at være den helt rigtige, men jeg vil gerne tilstå, at det var meningen — og det blev også sagt — at loven skulle administreres på en sådan måde, at overgangstiden ikke blev strengere end højst nødvendigt, og udfra det har der været arbejdet.

Egentlig kan man godt sige, at hvis loven ikke indeholdt en bestemmelse om revision, ville en sådan næppe have været påkrævet, og det fremgår jo også tydeligt af de meget få ændringer, der foreslås.

Det ærede medlem spurgte, om tilsynskontrollen var vokset. Jeg har det ikke helt på rede hånd, men jeg mener at kunne sige, at fiskerikontrollen ikke er blevet af større omfang, end dengang der blev foretaget en reorganisation, ikke mindst med henblik på lovens administration, men det er et spørgs-

[Fiskeriministeren.]
mål, vi kan vende tilbage til under udvalgsbehandlingen.

Jeg vil gerne ved denne lejlighed udtale, at det samlede fiskerierhverv har ydet et overordentlig værdifuldt bidrag til, at loven har virket, som den har. Jeg tror, man har forstået, at selvom bestemmelserne måske lige i øjeblikket kunne synes lidt strenge, så var de på længere sigt af stor betydning for hele erhvervet, og resultatet har da også været, at kvaliteten af danske fisk og fiskevarer er blevet betydeligt bedre i de 3 år, der er gået. Selve de bestemmelser, vi har gennemført, har da også vakt interesse ude i verden. Adskillige andre fiskerierationer har været så interesserede, at de har bedt om at få loven i oversættelse for derefter at kunne bringe tilsvarende regler i anvendelse også hos dem.

Det ærede medlem hr. Damsgaard pegede på fiskehandlerens vanskeligheder, og der rørte han ved et af de punkter, hvorom der har været mest forhandling. Det er et af de vanskeligste områder, bl. a. fordi der her er tale om små næringsdrivende, hvis økonomiske kår ofte kan være meget dårlige, men jeg tror, jeg kan sige, at således som loven er administreret, er fiskehandlerne nu selv glade for den reorganisation og den udbygning af deres virksomhed, som har fundet sted. Dette gælder både dem, der kører rundt, dem, der har studeplads, og dem, der har faste butikker.

Det ærede medlem hr. Damsgaard havde ikke noget imod, at medlemstallet i kvalitetsudvalget blev indskrænket — sådan forstod jeg det ærede medlem — men ville allerede forberede mig på protester. Jeg er ikke så sikker på, at der vil komme protester i stort omfang, og jeg tror, at den plan, der findes i det foreliggende lovforslag, er i alle henseender rimelig og saglig og giver de bedste betingelser for et godt sagligt arbejde i det kommende kvalitetsudvalg.

Bemyndigelserne til fiskeriministeren er et af de punkter, der har det ærede medlems særlige opmærksomhed og interesse. Det er rigtigt, at der i lovforslaget er et par nye bemyndigelser, men de er foreslået af erhvervet og behandlet i og tiltrådt af kvalitetsudvalget. Jeg må erkende, at der er en saglig baggrund for disse bemyndigel-

ser; det er derfor, jeg har indsat dem i lovforslaget. Hvad angår bemyndigelsen vedrørende fiskepladser og fiskerihavne, drejer det sig om, hvordan fisken bliver behandlet fra det øjeblik, den kommer over kajen, indtil den bliver transporteret et andet sted hen. Her er vigtige problemer både i de store og de små havne.

Jeg har allerede svaret på spørgsmålet vedrørende Gl. Strand.

Det ærede medlem spurgte, om den særlige bestemmelse vedrørende dambrugene var nødvendig. Den er ønsket af erhvervet. Jeg har haft en direkte henvendelse fra erhvervet, som bad mig prøve på at finde en ordning, der kunne skabe de bedst mulige vilkår for samtlige dambrug og de dertil knyttede eksportører. Jeg tror derfor ikke, der her er tale om noget indgreb i næringsfriheden, og ikke på langt nær noget stort indgreb. Sagen er den, at enhver dambruger og enhver eksportør kan være med i denne ordning, hvis han måtte ønske det. Det har jeg netop sikret mig. Jeg tror, det er rimeligt, at vi ser lidt nærmere på dette i det kommende udvalg. Som forholdene er for eksporten til USA, er der sagligt grundlag for den foreslåede bemyndigelse.

Det ærede medlem fandt naturligvis lejlighed til at gøre en bemærkning om bygningen af Hanstholm havn. Da spørgsmålet ikke sorterer direkte under mig, skal jeg afholde mig fra at gøre bemærkninger derom.

Jeg er glad for, at det ærede medlem hr. Baagø-Hansen ikke mener, der er noget i vejen for at gøre loven permanent; også jeg finder det rigtigt. Det ærede medlem ville gerne gøre mig opmærksom på, hvad opkøbere og eksportører siger om kvalitetsproblemet, nemlig at det er første led, der gælder. Det er der taget vidtgående hensyn til i lovforslaget. Men skulle der være bestemmelser, der kunne virke yderligere udbyggende på dette område, skal jeg være villig til at forhandle derom.

Det ærede medlem beskæftigede sig med problemet rene kasser og sagde, at vi skulle forbyde anvendelsen af ikke-danske kasser. Vi har i fiskeriministeriet ønsket at få en bestemmelse om, at der til al eksport af fisk skal bruges helt nye kasser, men af praktiske og økonomiske grunde har det hidtil ikke været muligt. Jeg er helt enig i, at de kasser, man agter at bruge endnu

[Fiskeriministeren.]

en gang, både bør opbevares og behandles på en sådan måde, at de ikke i den periode, da de ikke er i brug, bliver ødelagt; jeg er naturligvis villig til at drøfte hele denne sag.

Det ærede medlem var betænkelig ved bemyndigelsen vedrørende fisketorve og fiskerihavne og spurgte, hvorledes jeg agtede at gribe ind. Det er i hvert fald ikke min hensigt at stille krav om, at der skal bygges havne, hverken her eller dér. Tanken er, at der, hvor der er en havn, må tages hensyn til, at det gælder om ikke at få fisken ødelagt i første led, således at den skade, der er sket, ikke kan genoprettes i de andre led, fisken må igennem.

Vedrørende Gl. Strand har min forgænger ført meget indgående forhandlinger med Københavns kommune, og jeg har ingen bemærkninger at gøre herom. Jeg synes, at det, der er sket, er sagligt rigtigt og gjort på en hensynsfuld måde.

Det ærede medlem hr. Baagø-Hansen fandt anledning til at fremdrage en sag, om hvilken man dog vist med god grund kan sige, at den ikke har den fjerneste tilknytning til nærværende lovforslag, men jeg forstår meget godt, at det ærede medlem ikke har kunnet modstå fristelsen til at gøre et par bemærkninger, som muligvis kunne genere mig.

Jeg kan ikke forudsætte, at det høje ting har væsentligt kendskab til denne særlige sag, men det er rigtigt, at vi har en sådan bestemmelse i en tillægsprotokol til den svenske handelsaftale, og det er også rigtigt, at der blev afgivet en skrivelse fra ministeriet, men da fiskeriministeriet ved at tage stilling til konflikten i Skagen rangerede sig ind på linie med den ene af parterne, ønskede jeg, at vi skulle trække os ud af det. Det er heller ikke helt rimeligt at etablere et monopol på losning, hvad der i virkeligheden var tale om her. Jeg ved meget vel, at mange af fiskerne ønskede, at ministeriet skulle have indtaget et andet standpunkt; til gengæld ved jeg også, at meningerne blandt erhvervets folk i Skagen havn er meget delte. Jeg tror nu, det er klogt, at man ikke engagerer sig i en konflikt, som man ikke har nogen mulighed for at få en afgørelse på. Men denne sag har som sagt ikke nogen direkte tilknytning til det foreliggende lovforslag.

Jeg er personlig ikke særlig ivrig efter bemyndigelser og beføjelser, som det ærede medlem hr. Rager var inde på; det har jeg iøvrigt flere gange givet udtryk for her, og jeg har i de lovforslag, jeg har haft med at gøre, prøvet på at begrænse bemyndigelserne så meget som muligt. Men når ministeren har fået sådanne beføjelser, er det, fordi erhvervet har ønsket dem gennemført til gavn for erhvervet som helhed. Dette gælder også for dambrugenes vedkommende. Det er nødvendigt at have disse beføjelser også for dette specielle erhverv, der iøvrigt er meget betydningsfuldt, fordi det skaffer os gode dollarindtægter hjem, og dette særdeles lovende felt indenfor fiskerierhvervet skulle gerne udbygges og udvikles så godt som overhovedet muligt.

I modsætning til det ærede medlem hr. Søren Olesen tror jeg ikke, at næringsfriheden efter denne lovs paragraffer er blevet gået for nær. Hvis det ærede medlem læser disse paragraffer meget nøje igennem, vil han se, at bestemmelserne vedrørende fødevarer ingeniunde er strenge. Skal vi sikre os en afsætning både hjemme og ude af vore fisk og fiskevarer, gælder det om, at vi alle bestræber os for at få den fineste og den bedste kvalitet frem.

Jeg kan ikke se, at nogen af lovens bestemmelser skulle kunne virke hemmende for etableringen af nye virksomheder. Det ærede medlem omtalte blæksprutter. For ganske nylig er der startet en ny virksomhed med rejer, og hvis jeg ikke husker galt, har man endog gennem lovgivningen ydet støtte til, at denne nye virksomhed kom i gang. Efter min mening er der ikke nogen grund til at nære betænkeligheder på disse områder, og jeg er overbevist om, at vi ved en drøftelse af spørgsmålet vedrørende dambrugene kan nå til enighed om dette meget vigtige område.

Idet jeg takker for den venlige modtagelse, vil jeg udtale håbet om, at den lov, som vi med så heldig hånd gennemførte i 1950, nu må få en sådan udformning, at kvalitetskontrollen kan blive videreført til styrkelse og fremme af hele erhvervet.

Damsgaard: Det ærede medlem hr. Rager belærte mig med rette om begrebet „staden Københavns styrelse“, det ærede medlem kender det jo. Mit udtryk var gammel-

[Damsgaard.]

dags sprogbrug. Det var ikke min mening at tilsidesætte borgerrepræsentationen eller at underkende dens myndighed eller at fremhæve magistraten. Det er dog mit indtryk, at magistraten har haft noget med det at gøre, idet det er magistraten, der hidtil har ført forhandlingerne. Men jeg føjer til mine udtalelser om Gl. Strand, at ministeren må prøve at finde en ordning sammen med magistraten og borgerrepræsentationen; så vil jeg tro, at det ærede medlem hr. Rager vil være tilfreds.

Løvrigt vil jeg blot komme med et par bemærkninger til den højtærede fiskeriminister, fordi lovforslaget nu skal i udvalg og vi så kan tale om det dér. Jeg protesterede ikke — det sagde ministeren også selv — mod, at nogle af erhvervsrepræsentanterne og repræsentanten for forsøgslaboratoriet skulle gå ud af udvalget, men jeg forudsér, når jeg tænker på forhandlingerne i 1950, at visse organisationer vil protestere imod, at deres folk tages ud af kvalitetsudvalget. Det var det, jeg ville forberede ministeren på; jeg vil kun ministeren det bedste.

Det er muligt, at ørreddambrugerne har henvendt sig til den højtærede minister for at få autorisation, men derfor kan der godt blive tale om indgreb i næringsfriheden, hvis nemlig det bliver unødigt vanskeligt at oprette nye dambrug og få autorisation dertil. Derfor har jeg fremdraget sagen; vi skal ikke — jfr. forhandlingen i går — have monopoldannelser eller pris-aftaler, som kun kommer nogle af erhvervsfolk til gode. Derfor skal vi være overordentlig forsigtige, og det var også derfor, jeg nævnte den nye bemyndigelse, som ministeren sagde han kun med megen betænkelighed tog imod. Nu vil jeg tro, at den højtærede ministers hele indstilling ikke er af en sådan art, at han ikke kunne tænke sig visse bemyndigelser, men det skal jeg iøvrigt ikke komme ind på; det er muligt, at det er rigtigt. Jeg har kun nævnt problemet, fordi jeg ikke vil være med til at atskære unge, nye, driftige folk fra at få et sådant ørreddambrug og få autorisation til en, såvidt jeg har forstået, lønnende eksport af disse ørreder, navnlig til USA. Det er en ting, som jo nok kan belyses yderligere, og

jeg beder om, at vi må få dette gjort i det kommende udvalgsarbejde.

Søren Olesen: Jeg takker ministeren for hans tilsagn om, at loven ikke vil lægge hindringer i vejen for nye virksomheder, for den frie næring i det hele taget.

Jeg forstår på ministerens fremsættelsestale, at han finder en aftale om mindstepriser ganske i sin orden. Jeg er nu ikke så helt glad for en sådan ordning. Hvorvidt den kan komme i konflikt med den amerikanske trustlov, kan jeg naturligvis ikke udtale mig om, og det forstod jeg at den højtærede minister heller ikke har udtalt noget om, men en sådan aftale om fastsættelse af mindstepriser kan i hvert fald let komme til at virke hindrende for eksport til andre lande, hvor priserne ligger anderledes. Jeg mener ikke, det vil gavne den frie konkurrence og fremme afsætningen, heller ikke til udlandet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden [behandling] vedtoges uden afstemning.

Johs. E. Larsen: Jeg skal tillade mig at foreslå, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Første næstformand (Arnth Jensen): Jeg skal foreløbig forbigå næste punkt på dagsordenen, og vi går da til punkt 6 på dagsordenen, som er:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje m. v. (I anledning af grundloven af 5. juni 1953).

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1509; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2233).

Sammen med denne sag foretages næste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om retsafgifter i domssager m. m.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1487; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2234).